

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 205. — ŠTEV. 205.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 1, 1926. — SREDA, 1. SEPTEMBRA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

MED MADŽARSKO IN JUGOSLAVIJO BO KMALU DOSEŽEN SPORAZUM

Madžarska je baje pričela ugajati pot za dogovor z Jugoslavijo. — Admiral Horthy "upa in je prepričan, da bo kmalu zopet uveljavljeno staro prijateljstvo." — Opozicija nudi podporo.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 31. avgusta. — Izvanreden pomen pripisujejo tukaj prikritim načrtom Jugoslavije. Omenil jih je admiral Horthy, madžarski regent, v svojem včerajšnjem govoru ob proslavi 400 letnice bitke pri Mohaču, ko je prešla Madžarska za več kot eno stoletje pod turško vladno, dokler niso bili Turki zopet poraženi na istem polju leta 1687.

Baje je pritisnil pečat oficijelnega odobrenja na politiko zblizanja med obema prejšnjima sovražnikoma. To politiko so začeli diplomatje na obeh straneh zadnje pomlad.

Admiral Horthy je pripomnil, kako je turška invazija dolgo časa združevala Madžare ter "njih južne sosedje" kot brate v orožju. Obžaloval je tudi njih poznejše ločenje ter rekel, da upa in da je prepričan, da se bo kmalu vrnilo staro prijateljstvo in stari sporazum.

Južni sosedje, katere je omenil, so brez dvoma Srbi, kojih številni so se preselili proti severu ter pomagali Madžarom pri Mohaču proti Otomanom.

Casopisje pozdravlja stališče admirala Horthyja ter je prepričan, da bo imel govor admirala za posledico izpremembo v zunanjem političnem položaju, ker se bo kosala opozicija z vlado v podporanju pro-srbske politike.

V kolikor je prizadeta Madžarska, značijo izjave Horthyja prvo spravno kretanje Madžarske napram nemu njenih sosedov, ki so profitirali vsled razkosanja madžarskega kraljestva. Izza sklenitve trianonske mirovne pogodbe je obvladovalo madžarsko zunanjo politiko slavno geslo: — "Ne, nikdar!"

S takim razpoloženjem so dosti pripomogli k izoliranju dežele ter prispevali k takim patriotičnim izgreedom kot je bila zarota za ponarejanje frankov.

To razpoloženje je še vedno priljubljeno na Madžarskem, a ministrski predsednik grof Bethlen je iskal v zadnjem času bolj pozitivno politiko.

V značilno odkritosrčnem govoru je povedal pred kratkim svojim rojakom, da bo postala Madžarska vazal ali Rusije ali pa Nemčije, če ne bodo mogle manjše podonavne države uravnati svojih sporov.

Prvotno bodrilo za zblizanje pa je prišlo iz jugoslovanske, ne pa z madžarske strani.

Jugoslovanski zunanji minister Ninčić je pričel že na marčnem zasedanju Lige poizvedovati glede razpoloženja Madžarske.

Jugoslavija je storila od takrat naprej največ v tej zadevi, in Madžari so bili mnenja, da je to posledica želje Belgrada, da si zagotovi svoje severne meje, da bo imel proste roke v Solunu.

Sedaj pa je uredila Jugoslavija solunsko vprašanje ter obnovila svojo zvezo z Grško.

Madžari so manj jezni na Jugoslavijo kot na ostale svoje sosedje, deloma iz respekta do vojaških kakovosti Srbov, deloma pa vsled dejstva, da so madžarske manjšine v Jugoslaviji manjše kot drugod.

Obe deželi sta seveda še daleč narazen, a sta dosegli štadij odkritih izražanih razpoloženja, kar pomenja dobro znamenje za mir v centralni Evropi.

Prijeta bančna roparja.

VAN BUREN, Ark., 30. avgusta. — Brata George in Matej Kimes se nahajata težko ranjena v Crawford okrajni jetnišnici. Prijazna sta baje, da sta se udeležila roparskega napada na dve banki v Covington, Okla. in da sta smrtno ranila na begu Perry Cheneleta pomožnega šerifa. Oba bandita bosta procesirana, kakorhitro bosta okrevala.

Cene živil neprestano rastejo.

WASHINGTON, D. C., 31. avgusta. — Podrobne cene 42 glavnih živil so poskočile v letu, ki se je končalo 15. junija, za tri odstotke, kot je izračunal statistični urad delavskega departmanta. V primeri z letom 1913 so postala živila dražja za več kot tri in šestdeset odstotkov.

Izjemne odredbe proti štrajkarjem.

Angl. poslanska zbornica je podaljšala odredbe sprejete ob izbruhu premogarske stavke. — Voditelji premogarjev iznova razmišljajo o miru.

LONDON, Anglija, 31. avgusta. — Angleški premogarski spor, ki traja že 123 dni, je bil včeraj zopet predmet razprav. Posebni sestanek parlamenta je bil sklican, da avtorizira nadaljevanje pomožnih regulacij, ki so bile uveljavljene ob pričetku zadnje generalne stavke. Danes pa se bo vršila splošna debata glede premogovnega položaja.

Medtem ko je parlament razmišljal o sredstvih in načinih, kako vzdržati red tekem prekinitve obratovanja, se je bavil s stavko samo izvrševalni svet premogarske federacije. Komitej je moral razmišljati prvič o izjalovljenju poskusa premogarjev, da otvorijo vnovič pogajanja z delodajalci ter o predlogu finančnega ministra Winston Churchilla, naj sestavijo premogariji sami predloge za uravnavo.

Komitej se je moral tudi pečati z značilno odločitvijo premogarjev v Nottinghamshire, da napolnijo narodno eksekutivo, naj jih oprostijo obljube, da ne bodo otvorili krajevnih pogajanj za uravnavo.

A. J. Cook, nekoč glavna ekstremistična postava v eksekutivi premogarjev, ki pa je postal sedaj precej zmeren, je prišel v direktni konflikt z Herb. Smithom, predsednikom federacije. Kljub povratku kakih 30,000 mož na delo ni bil Smith pripravljen na brezpogojna pogajanja. Večina izvrševalnih uradnikov je stopila na njegovo stran.

Konferenca delegatov bo sklicana v četrtek zjutraj, da odloči o zadevi. Dvomljivo je vsled tega, če bo mogla delavska stranka postaviti kakšne nove predloge tekem današnjega dne. Voditelji premogarjev so brezupno razdeljeni, in včerajšnji sestanek so baje značilna v glavnem medsebojna očitavanja.

Sestanek parlamenta, ki je bil dobro obiskan, je pokazal tudi nasprotstva med dvema kriloma liberalne stranke, kojih eno vodi Lloyd George, drugo pa lord Oxford in Asquith. Formalni razkol pa bo prišel na dan, ko se bo sestal parlament k svojim rednim zasedanjem.

Sir William Hicks, minister za notranje zadeve, je priporočil v poslanski zbornici sprejem izjemnih regulacij. Izjavil je, da so te regulacije prepričile izbruh neredov. Izjavil je nadalje, da je piketiranje v masah sicer postavno dovoljeno, da pa predstavlja neke vrste ustrahovanja in da je ustrahovanje nepostavno.

Tragična smrt igralke.

GLENDAL, Cal., 30. avgusta. Oblasti iščejo J. Alvin Wyckliffa, pisatelja, ki je obdolžen oboja svojo ženo, Magarete Wyckliffe. Kot poroča policija, sta se zakonska močno sprla, ko sta sedela v avtomobilu. Wyckliffe je baje naenkrat spustil avtomobil v tek ter skočil ven, dočim je vozil avtomobil naprej. Njegova žena je tudi skočila iz voza ter padla pri tem tako nesrečno na tla, da si je razbila glavo.

Zakonska, ki sta bila poročena šele dva meseca, sta se baje neprestano prepirala.

Obljube novega grškega diktatorja.

Kondilis je obljubil socialistične reforme. — Njegovo ugotovilo na sovjetski novinarski urad je povzročilo preseženje v diplomatskih krogih.

ATENE, Grška, 31. avgusta. — Precejšnje preseženje je bilo povzročeno v diplomatskih krogih vsled ugotovila generala Kondilisa, novega grškega diktatorja, naslovljenega na zastopnika oficijelnega sovjetskega novinarskega urada.

General Kondilis je objavil, da ne bo ostal le še nadalje predsednik sveta, temveč da bo ostal tudi voditelj narodne republikanske stranke, ki bo igrala aktivno vlogo pri prihodnjih volitvah.

Njegova stranka nima nikakih fašistovskih tedene in če bo zmagal pri volitvah, bo uveljavil policijske, soeijalne in demokratične reforme, ki bodo obsegale obdajenje kapitala ter olajšanje davčnega bremena za revne sloje. O svoji splošni politiki je rekel, da bo socialistična.

Nobene izpremembe ni pričakovati v grški zunanji politiki, koje namen bo nadaljevati stike z vojnimi zavezniki, miroljubno uravnati diference s sosednjimi državami ter živeti v sporazumu s sovjetsko Rusijo.

Zanimivo je dejstvo, da je dobila komunistična stranka od vojne ministristva dovoljenje, da ima sestanek pred uradi stranke. Velika ljudska množica se je zbrala ter sprejela resolucije, ki zahtevajo formacije republikanske ljudske vlade, obstoječe iz strank levice, proste volitve, obdajenje kapitala, zmanjšanje življenjskih stroškov, zatrtje nepostavnih špekulacij, kaznovanje onih, ki so odgovorni za diktaturo, popolno prostot dela, organiziranje beguncev, povišanje plač in osemurni delavni dan.

Slično demonstracijo so skušali vzpizoriti tudi v Solunu, a razpršila jo je policija v spremstvu odredka kavalarije.

Demonstracija v Atenah je bila prva komunistična demonstracija izza uveljavljena diktature.

Kronprinc pomagal plavaču z denarjem

Prejšnji nemški kronprinc je baje pomagal nemškemu peku, ki je preplaval Angleški kanal v 12 urah in pol. — Sam ni imel dovolj denarja za drugi poskus.

CALAIS, Francija, 31. avgusta. Ernest Vierkoetter, najnovejši premagalec Angleškega kanala, ki je porazil celo rekord Trude Ederle, se mora zahvaliti za svojo zmago prejšnjemu kronprincu. Kot je izjavil Vierkoetter včeraj zvečer, je varčeval več let, da izpolni svojo najbolj vročo željo ter preplava Angleški kanal. Spravil pa je skupaj le toliko denarja, da je zadostovalo za en poskus, katerega je vzpizoril dne 24. avgusta. Že je videl pred seboj v daljavi angleško obalo, ko je moral, popolnoma izčrpan, opustiti poskus.

Ves poir je hotel že odpotovati, ko se je spomnil na kronprince, ki je znan kot dober športnik. Pisal mu je ter mu zagotovil, da bo gotovo preplaval kanal ter

Španski častniki se upirajo Riveri.

Glasi se, da so zapretili artilerijski častniki s silo v protest proti dekretu, ki se tiče napredovanja v službi. — Ministrski predsednik je zanikal zadrege.

HENDAYE, Francija, 31. avgusta. — Konflikt med španskimi artilerijskimi častniki ter ministrskim predsednikom, Primo de Rivera, traja še naprej.

V odgovor na pretinjo, da bo ministrski predsednik odpuštil iz službe vse one, ki so protestirali proti vladnemu dekretu za napredovanje v službi potom izvolitve, mesto potom starosti, so odgovorili artilerijski častniki s pretinjo, da se bodo poslužili sile, da ohranijo svoja mesta.

Kralj Alfonz si prizadeva izogniti se vsakemu nasilju. Prav posebno noče žaliti artilerijskih častnikov, ki so mu bili najbolj zvesti.

Položaj smatrajo skrajno resnim. Vojni minister, ki bi moral odgovoriti v Galicijo, je ostal v Madridu. Domnevajo, da bo ministrski predsednik Primo de Rivera, konečno sprejel kompromisno formulo.

LONDON, Anglija, 31. avgusta. Poročila Reuterjevega poročevalca iz Madrida pravijo, da so poročila, ki krožijo v inozemstvu ter se tičejo zadreg na Španskem, popolnoma neutemeljena.

V odgovor na vprašanje v poslanski zbornici je rekel zunanji minister Chamberlain, da ni dobil nobenega potrdila častnikarskih vesti iz Gibraltarja, da so bile prekinitve vse brzojavne in telefonske zveze s Španjo.

Nobenega ugotovila ni podal glede položaja na Španskem, vendar je pa rekel, da lahko španske oblasti same zavarujejo interese angleških podanikov na Španskem.

PARIZ, Francija, 31. avgusta. Havas brzojavka iz Madrida pravi, da so govornice o zadregah na Španskem popolnoma neutemeljene.

General Primo de Rivera je izjavil, da vlada na Španskem absolutni mir. Izjava ministrskega predsednika je bila podana v odgovor na poročila, priobčena v londonskih listih, da je položaj na Španskem skrajno resen.

celo zlomil prejšnji rekord. Princ mu je vrjel ter poslal takoj dovolj denarja. Viekoetter je star 25 let, pek po poklicu ter že več let mojstrski plavač.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

NEBROJ LAŠKIH URADNIKOV JE IZGUBILO SLUŽBE

Občinski uradniki v Italiji so izgubili službe. — Dekret fašistovskega kabineta je postavil na njih mesta imenovance centralne vlade. — Podeštati bodo kontrolirali zadeve občin. — Občinske volitve odpravljene.

RIM, Italija, 31. avgusta. — Včeraj je fašistovska vlada odpravila izvolitev občinskih uradnikov potom ljudskega glasovanja, ki je bilo dovoljeno izza časa, ko je bilo leta 1870 ustanovljeno italijansko kraljestvo.

Ta izprememba je bila izvršena na ta način, da je sprejel svet ministrov pod vodstvom Mussolinija dekret, s katerim se je razširil podeštatski sistem za vsako mesto, trg in vas v Italiji. Ta sistem obstaja že sedaj v 1341 krajih, ki imajo manj kot 5000 prebivalcev ter nadalje v mestih, katera smatrajo za zdravilišča, ter v potresnem ozemlju.

Nekako 1700 krajev je prizadetih vsled novega dekreta. Izvzeta sta le Rim in Napolj. Rim bo ostal pod posebnim tipom administracije z guvernerjem, dočim bo Napolj pod vlado visokega komisarja. Nobeno teh dveh mest pa nima izvoljenih uradnikov.

— Ugodni način, s katerim so sprejeli podeštatski sistem, — se glasi v izjavi vlade pri objavljenju dekreta, — kaže, da je narod prepričan, da je izbira administratorjev avtonomnih skupin, mest in provinc, potom splošnega ljudskega glasovanja preživela svoje dni in da je treba postaviti na mesto volilnega sistema, ki v večji meri odgovarja modernim razmeram.

Prvi dekret glede podeštov, ki je bil sprejet februarja meseca, je bil baje poskusen. Uspeh v majhnih mestih je prepričal vlado, da je sistem izvedljiv v vseh občinah.

Nadaljni vzrok za sprejem sistema je gladkost, s katero bo poslovalo skupno z novo sindikalno organizacijo, s katero nameravajo tesno spojiti administracijo občin. To bo nudilo centralni vladi dva dohoda k kontroli, direktnim in indirektnim potom.

V mestih, ki imajo več kot 20,000 prebivalcev, bosta pomagala podeštatu dva podguvernerja ter odbor, kojega obseg bo v soglasju z važnostjo mesta. Člani odbora bodo imenovani ali od prefekta občine ali pa od ministra za notranje zadeve iz seznama, katerega bodo predlagale priznane sindikalne organizacije.

Veliki stroški lepoticenja

WASHINGTON, D. C., 30. avgusta. — Šminke, praški in druga olepševalna sredstva za mlade, priletno in stare zastopnice nežnega spola, katera so izdelali v Združenih državah tekem zadnjega leta, predstavljajo vrednost skoro poldrugega milijona dolarjev, kar pomenja prirastek devetnajstih odstotkov v dveh letih. Vse kaže, da se poslužujejo

ženske v vedno večji meri teh sredstev in da dajejo prednost domačim proizvodom.

Izdedali so tudi barvila za laسه v vrednosti poldrugega milijona dolarjev.

Železniška nesreča.

BUENOS AIRES, Argentina, 31. avgusta. — Tri osebe so bile ubite in 25 jih je bilo ranjenih tekem kolizije dveh vlakov v Palermo.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.45	Lir	100 \$ 4.20
Din.	1,000 \$ 18.60	Lir	200 \$ 8.10
Din.	2,500 \$ 46.25	Lir	300 \$11.85
Din.	5,000 \$ 92.00	Lir	500 \$19.25
Din.	10,000 \$183.00	Lir	1000 \$37.50

Za pošiljate, ki presega 100 Dinarjev ali pa 2500 Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pisnu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej de \$300, po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto volja kot za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

SKOFOVI SPOMINI

Ljubljanski nadškof objavlja v ljubljanskem "Slovenecu" svoje spomine iz Amerike.

Prav dobro opisuje — seveda le eno plat.

Gospodje, ki so mu bili neprestano za petami in ob strani, mu pa niso dali točnih informacij.

Najbrž niso imeli dovolj časa.

Tako je naprimer nadškof zapisal, da ima mesto Chicago slovenskega župana.

To je velika pomota.

Čikaški župan ni Slovenec. Niti slovenskega pokolenja ni.

Najbrž se je Koverta po Chicagi tako šopiril, da ga je škof smatral za župana.

SEJK

Pod imenom "šejk" si predstavljajo ameriške ženske uzor moške lepote, kreposti in dobrote.

Njihov ideal je šejk.

To čudno modo je uvedel pokojni igralec Rudolf Valentino, ki je v par vlogah nastopal kot "šejk".

Ženske so videle Valetina ter se zaverovale v šejke.

Kdo in kaj je šejk?

Šejki so glavarji nekaterih arabskih plemen.

Žive v šotorih ter se nikdar ne kopajo. Umazane se jih na debelo drži. Njihova najljubša jed je kuhan riž, na gosto pomešan s česnom. Riža ne jedo z žlico ali vilicami. Kar z roko sežejo v skledo ter ga v umazani pesti stlačijo v primerno kuglico, katero pogoltnejo, ne da bi jo prežvečili.

To so samo nekateri običaji šejkov v katere so ameriške "dame" tako strašno zanorjene.

Želimo jim dober tek — "damam" in šejkom.

MEHIKA

Katoliške organizacije v Ameriki hočejo po vsej sili pregovoriti Coolidge-a, da bi povprašal mehiško vlado, kdaj bo vrnila mehiškim katoliškim cerkvam zaplenjeno lastnino in kdaj bo zopet dovolila katoliškim duhovnikom v Mehiki tako besedo kot so jo imeli tekom zadnjih stoletij.

Po ovinkih se ni še nikdar nič dobrega in trajnega doseglo.

In baš mehiško zadevo hočejo razvozljati po čudnih ovinkih.

Mehiški katoličani protestirajo proti Callesu; protest je bil poslan v Rim ter se je izpremenil v ogorčenje; rimsko ogorčenje je bilo sporočeno ameriškim katoliškim organizacijam v obliki odločne zahteve. Katoliške organizacije so pa opomnile Coolidge-a na nekako boljševidno nevarnost, ki preti Mehiki in obenem Združenim državam.

Coolidge lepo molči in ribari v bistrih newyorških potokih.

Vse kaže, da se bosta morala Calles in Vatikan sama pobotati.

Calles pravi, da ne bo odnehal.

Bo moral pa Vatikan. Saj je na svoja stara leta že večkrat.

Mussolini je najlepši vzgled nemoči in nestanovitnosti Vatikana.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

SPOMENIK JEKLU

Na razstavi v Philadelphiji vzbuja vobčo pozornost spomenik, ki predstavlja jeklarsko industrijo.

Novice iz Slovenije.

Jakob Zalaznik umrl.

Umril je v Ljubljani v starosti 72 let popularni in ugledni ljubljanski obrtnik Jakob Zalaznik. Z njim je legel v grob eden najboljših in najbolj simpatičnih zastopnikov delovnega ljubljanskega meščanstva, ki si je z marljivostjo, žilavostjo in solidnostjo ustvaril evetno podjetje.

Pokojnik je bil rodom iz Vrzdencev pri Horjulu in se je v mladih letih izučil v ljubljani pekarske obrti. Kot ambiciozen človek je hrepenel, da postane čimprej samostojen gospodar. Že leta 1884 je ustanovil lastno vzorno pekarno v Miličevi hiši na Starem trgu ter jo adaptiral v svoje svrhe. Razširil je pekarno s slačičarno in si približno pred 25 leti uredil tudi kavarno, vse v istih prostorih, ki so po svoji domačnosti znani širom Slovenije. Jaka Zalaznik je bil znan narodnjak, naprednjak in dobrosrčen družabnik. Rojaki so ga dolga leta cenili kot izvrstnega peveca in posestnika lepega lirčnega tenorja, prijatelja višin in izdatnosti. Pel je še pri nekdanjem čitalniškem zboru, bil od leta 1884 odbornik in podpredsednik "Slavca" ter je leta 1849 ustanovil tudi pevsko društvo "Ljubljana", katero je vodil dokaj let.

Preko 40 let je bil član Sokola. Udeleževal se je navdušeno mnogih izletov po domovini ter bodril narod s svojo pesmijo. Na izletu ljubljanskega Sokola pred 35. leti v Celju je vzbujal s svojo orjaško postavo respekt celjskih faničnih nemškutarjev in Nemcev. Dasi je hodil po mestu sam, se ga nemškutarske tolpe niso upale napasti.

Narodna društva so našla pri njem vedno odprte roke, ubožni dijaki pa so izgubili z njim enega svojih najplemenitejših dobrotnikov. Posebno ljubezen je gojil do lova in je bil med lovec naravnost popularna osebnost. Ko so mu pred leti omagale noge, so ga na lovišča vozili in na stopišča nosili. Pred dvema letoma je pričel akutno bolehati na sladkorni bolezn, kateri je sedaj podlegel.

Vlom na Mivki.

Na Mivki je zgrajena večja delavska baraka, last zidarstva mojstra Ivana Slokana. V baraki stanuje sedaj 13 delavcev, ki so čez dan zaposleni pri raznih zidarskih delih. Obenem imajo zidarski delavci v baraki shranjene svoje potrebščine, obleke, perilo in druge predmete, kakor tudi denar v kovčegih. Vhod v barako zapirajo lesena vrata z navadno ključavnico.

Te dni se je prvi povrnil z dela zidar Ivan Horvat. Začudil se je, ko je našel vrata barake odprta in ključavnico razbito; a še bolj je bil presenečen, ko je videl v notranjosti barake velikanski nered.

Vse je bilo križem razmetano, to da boljših stvari ni bilo. Tako je padlo na misel, da je moral kak zločinec izvršiti v odsotnosti delavcev drzen vlom ter odnesel vse, kar je imelo večjo vrednost. O vlomni je bil takoj obveščen službujoči stražnik, nakar so došli tudi kriminalni organi ki so ugotovili dejanski stan.

Tat, ki ga sedaj marljivo zasledujejo, ker je pustil v baraki gotove indicije, je delavec: Anton Učku, Janku Kralju, Janezu Kosančiču, Ivanu Horvatu, Ivanu Bodji, Gabrijelu Abramcu, Ivanu Petku, Stanku Mariču, Jakelu Zorecu, Antonu Grašiču, Alojziju Pavliniču, Ivanu Reichu in v ruciu Magdiču odnesel za 6193 Din. razne boljše obleke, perila in drugih potrebščin.

Delavci so bili popolnoma "opljačkani" ter jim je ostalo le to, kar so imeli na sebi in kaka malenkost.

Strašna smrt v mlatilnem stroju.

V Št. Petru pri Mariboru je bila 18-letna Lizika Bohel zaposlena pri mlatilnem stroju. Pri delu je stroj deklicu zagrabil za kito in ji potegnil glavo med zobovje koles. Nesrečna deklica je obležala z zdrobljeno lobanjo na mestu mrtva.

Himen.

Poročil se je v Ljubljani mag. pharm. Janez Kristan z Nado Goštiša uradnico čerkovnega urada.

JUGOSLAVIA IRENTA

Za bodočnost reškega pristanišča in tržišča

dela sedaj z vso svojo silo vsi kličani krogi. Minister Belluzzo je poslušal pri sprejemu v trgovski zbornici dolge pa že dosti znane pritožbe o neugodnem stanju reškega prometa. Izročena mu je bila spomenica, ki prosi nujne pomoči za razvoj Reke. Minister je obljubil, da izroči spomenico Mussoliniju, ki jo bo pazno prečital.

Konzul Host-Venturi piše in govori o nedostatkih, ki jih treba odpraviti, in priporoča obzire, ki jih Reka brezdvomno zasluži. Na sedežu fašija je Host-Venturi totil ministru, da naj vlada podpiše Reko, kakor je pričela od srde lauskega leta. Obljubljal je s strani Rečanov absolutno disciplino, iskrenost in zvestobo. Rečani rajše poginejo, kakor da bi izgubili svojega sijajnega voditelja. Ali bo kaj pomagalo?

Sedanji položaj bolniške blagajne v Trstu

premotriva visoki komisar Riecci. Mnogi zahtevajo nujno intervencijo, ki naj prinese pristno fašistovsko vodstvo v to važno institucijo.

Novice iz Jugoslavije

Kako je izgledal Beograd za časa občinskih volitev.

Neki tujec, ki je prispel na dan občinskih volitev z aeroplanom v Beograd, je vprašal svoje znanec pred kavarno "Moskvo":

"Kako je to, da so ljudje danes tako dobro razpoloženi?" — Odgovorili so mu: "Danes je prepovedano točiti alkoholne pijače. Zato so se mnogi prav pošteno napili".

Res je izgledalo ko da so se Beograščani na dan volitev bolj zanimali za "prepoved točenja alkoholnih pijač", kot za volilne škrinjice. Kavarnarji so lahko popolnoma zadovoljni: na dan volitev so prodali mnogo več alkoholnih pijač kot sicer. Imeli so za goste tudi ljudi, ki se jih vidi sicer zelo redko v kavarni. Policijsko prepoved glede točenja alkoholnih pijač so smatrali Beograščani ne glede na strankarska pripadnost kot ogroževanje njihovih pravic od strani oblasti. Vsi so seglasali v tem, da je treba iz državljanskega ponosa temveč piti.

Zato pa je izgledalo na dan volitev kot da se vrši v prestolici velika narodna slavnost, ne pa ljuta volilna borba.

Sicer pa volilna borba ni bila niti približno tako ljuta, kot se je pričakovalo.

Neštevilni avtomobili, v katerih so sedeli strankarski agitatorji, so švigali po vseh beograjskih ulicah ter posipali meščane z volilnimi letaki ali pa vozili volilce, da bi jih pridobili za svoje kandidature. Vse partije so polagale veliko važnost na agitacijo z avtomobili. Avtomobili so igrali na dan volitev vlogo tankov za časa vojne. Marsikak strankarski nasprotnik vidi, kako se njegovi politični nasprotniki lepo komodno vozijo v avtomobilih, je vzkočil v nasprotniški tabor.

Kokainska in ponarejevalna afera v Zagrebu.

Zagrebska policija je dala novinarjem glede znane kokainske in ponarejevalske afele obširne informacije.

Kot znano, vrši policija povsodi nad vsemi javnimi lokali nadzorstvo. Tako so opazili detektivi že pred poldrugim mesecem v zagrebški gostilni Barsič v Vinogradski ulici sumljivo družbo, v kateri so se nahajali med drugim tudi znan ponarejevalec novčanice Josip Kralj, invalid Anton Alar in bivši železniški uradnik Božo Stiličević, tu pa tam pa tudi zobozdravnik dr. Mrvoš.

Policija je družbo strogo nadzorovala ter je, ko so se pojavili nedavno v prometu falzifikati dvodinarik, vse člane, z ozirom na to, da je zahajal v družbo znani ponarejevalec denarja Kralj, aretirala. Strogo zaslišanje je imelo nepričakovan uspeh.

Alar, pri katerem je našla policija 150 gramov kokaina, je izdal, da je dobil kokain od dr. Mrvoša, Stiličević pa je izpovedal, da je bil nedavno z nekim Kličevićem v Parizu, kjer sta prodala neki ruski knežini za 12 tisoč 500 dinarjev kokaina. Kokain je dobavljal dr. Mrvoš. Neki drugi

aretiranec Josip Kazun pa je izpovedal, da so ponarejali tihotapci tudi denar, da se je nahajala njihova delavnica v Bjelovaru. Na podlagi te izpovedi je našla policija v Bjelovaru fiktivno delavnico ter zaplenila stroj, 35 komadov ponarejenih dvodinarik in priprave za falzificiranje dolarjev in šilingov. Ker se je nahajala delavnica v hiši mizarja Mirka Solarja, je aretirala policija tudi njega.

Nadaljnja preiskava je ugotovila, da so v afero zapleteni med drugim tudi urar in falirani draguljar Hugo Schmann, neki Goldberg in nadzornik bjelovarske policije Juraj Vukas, ki je o stvari že davno vedel, je pa ni hotel prijaviti. Zato so bili aretirani tudi vsi ti ljudje ter odvedeni v Zagreb. Preiskava je dalje ugotovila, da je dajal dr. Mrvoš falzifikatorjem predjume, ki znašajo skupno 16.000 Din. ter razne kemikalije kot ciankalij, srebrni nitrat itd., ki so jih rabili falzifikatorji za posrebenje falzificirane kovane denarja. Vsled nerodnosti enega od aretirancev je bila razkrita še druga delavnica za ponarejanje denarja, ki so jo imeli falzifikatorji v ulici Nad Livom.

Dr. Mrvoš odločno taji, zagovarja pa se jako nerodno, pravi na primer, da je posojal Kralju in drugim denar iz zole dobrosrčnosti. Kralj svojo krivdo priznava. Izgovarja se, da se je bavil s ponarejanjem denarja zato, ker je kot bivši kaznjencev že davno izključen iz človeške družbe in ker je bil radi svoje tuberkuloze brez zaslužka.

Kar se tiče strojev in drugih priprav za ponarejanje denarja ter falzifikatov samih, so posebno posrečene matrice iz maveca za fabriciranje 50 dolarskih novčanice, ki bi delale vsaki državni tiskarni čast. Tudi dvodinarke so izborna falzificirane. Avstrijski šiling je manj posrečen.

Po mnenju policije so izdali falzifikatorji v promet vsega skupaj samo okrog 50 dvodinarik, od katerih se nahaja večji del že v rokah policije (v prometu jih utegne biti samo še 8). Šilingov ponarejevalci najbrž še sploh niso spravili nobenih v promet.

Preiskava se nadaljuje.

Nesreča pri kopanju.

Josip Kosec, dijak srednje tehnične šole v Zagrebu, se je kopal v Gospodaričevem kopalisku ob Savi. Pri odmoru se je nastolil na ograjo pred kabino Jugoslovanskega Sokola, ki se je zrušila. Djak je pri tem padel tako nesrečno, da si je zlomil desno roko. Prepeljali so ga v bolnico.

SLUŽBO DOBI

Slovenka srednje starosti, ki želi dober dom in zna kuhati, prati in pospravljati v privatni hiši. Pojasnite kaj ste voljni delati in kaj zahtevate na

"Zakonski par", c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (3x 2,3,4)

Peter Zgaga

Po cesti je šel dostojanstven gospod ter videl v jarku desetletnega paglavca ki je strahovito trpinčil mladega mačka.

Nekaj časa ga je osorno gledal, toda paglavce se ni zmenil zanj ter neusmiljeno vlekel mačka za rep in ušesa.

V gospodu je zavrela sveta jezica. Jezno je zakašljaj in dvakrat udaril s palico ob tla.

Paglavce je pa kar naprej trpinčil mačka.

— Hej ti! — je končno vzkliknil, ker se že ni mogel več premagovati. — Ali boš pustil mačka ali ne?

Paglavce se mu je poredno zarezal ter kratkoma odvrnil.

— Ne!

Gospod je spoznal da ne more z malopridačem ničesar opraviti. Sam pri sebi je zavzdihnil: — O ta pokvarjena mladina! Vzgoje ji manjka, vzgoje!

Naglas je pa zaklical ter zapretil paglavcu s palico:

— Ej, fant, jaz bi bil rad tvoj oče ...

Poglavce se je odkašljaj, pljunil in odvrnil:

— Go ahead mister, moja mati je vdova ...

*

O Radiču se zadnji čas nič ne sliši ...

Najbrž se je skrtil pred povodnijo.

Sicer se pa v Jugoslaviji teater šele jeseni začne ...

*

Vršila se je velika zabava in rojak je imel dolgo pot do doma. Dan se je delal, pot je bila pa dolga, dolga.

Na cestni je srečal vinskega brata ter mu potožil: — Te poti pa ni konec ne kraja. Strašno težko mi je hoditi domov.

Vinski bratec ga je potolažil: — Tudi meni je težko, strašno težko. Jaz sem tudi oženjen ...

*

Današnji otroci so od vraga. Vsako stvar temeljito preudarijo in si ustvarijo svoje sklepe, ki niso kar tjavendan.

Zadnjič so povedali malemu fantiču, da mu je mati zbolela, da leži v postelji in da je klicala zdravnika.

— O, že vem, kaj je — je odvrnil. — Ali ji bo moral kupiti oče novo obleko, ali bom pa jaz dobil malega brata ...

*

Neprestano pišejo o športu in vezbanju.

Če je ženska predebela, se mora dosti gibati in premikati, pa bo izgubila mast. Vsak dolitar ji bo to povedal. Gibanje je najboljšo sredstvo za izgubo masti. Je že morda res, toda ne v vseh slučajih. Kaj pa tiste ženske, ki imajo podbradek? Nič ne more reči, da ga ne gibljejo za vsaj po petnajst ur na dan — nekatere še v spanju — pa jim vendar noče izginiti.

*

Rojak je premišljeval: — Sam ne vem, kako bi ustregel svoji ženi: ali bi ji kupil za pet centov kendljaja, ali bi ji pa obljubil nov klobuk?

*

Iz Španske poročajo, da so se začeli tamošnji artilerijski častniki puntati.

Puntajo se proti Primu de Riveri. Ne zahtevajo lepših uniform, niti odlikovanj, niti časti. Edino boljše plačo zahtevajo.

Ob slabi plači se namreč tudi patriotizem neha.

*

Nemec, ki je preplaval Angleški kanal v dvanajstih urah, je dobil denarno podporo od bivšega nemškega kronprincea.

Bivši nemški kronprince se jako zanima za plavanje. Tudi sam je dober plavec, če se pomisli, da se že izza leta 1918 vzdržuje na površju.

Kako zaslužiti brez truda \$5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas vsak teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% \$5.—. Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot \$5.—.

Poleg tega imate na strani \$260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računete v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Češki Robinson v polarnih krajih.

Jan Wezl nadaljuje svoje pripovedovanje. —

Dolgo sem blodil po počenih pustinjah in ko sem proti večeru dospel na grič, sem zagledal pred seboj eno tistih redkih vasi, ki so popolnoma odrezane od kulture sveta in o katerih ostala Rusija še danes nima pojma. Prebivalci te vasi so govorili starodavno ruščino. Prvič v svojem življenju sem videl, kako spretni in utrjeni so prebivalci teh samotnih naselbin. Njihove hišice so zgrajene iz malih, ki raste na močvirju. Mah se nareže v obliki kvadratov in zloži kakor opeka. Med mah položijo drobne palice in povežejo vse skupaj s krepko travo tako, da hišice lahko kljubujejo strašnemu sibirskemu vetru ki piha neprestano od Lednega morja. Strehe so koničaste, kakor na starih zvonikih, ognjišče je narajeno pod zemljo, od koder vodi dimnik pod streho tako, da je zrak v izbi dokaj čist. Običajno pa stanujejo prebivalci takih vasi skupaj z živino. Imajo namreč mnogo ovac in koz. Oblike si delajo iz živalskih kož. Splošno življenje je slabše kot Mongoli. Napram tujcem so zelo prijazni in gostoljubni.

Pripovedovali so mi, da so potomec političnih kaznjencev, ki so bili v pradavnih časih osvobodjeni, vendar se pa niso smeli vrniti iz Sibirije. Oženili so se s koziaškimi dekletki. Njihove žene so bile lene. Pečale so se večinoma z mletvijo drevesne skorje, iz katere so pekli kruh. Drugače se pa za gospodinjstvo niso brigale. To so bili zadnji belokožci, ki sem jih srečal na potu proti Beringovemu zalivu. Ko sem dospel do reke Sv. Lovrene, sem sklenil tri dni počivati, da izpolnim zalogo živila. Konja sem moral že prej zamenjati za dva severna jelena, ker sem se bal, da mi ga podnebeje in mušice ugonobe. Predno sem prekoračil reko, sem preskrbel, da sta se jelena dobro napasla. Tundra jima je nudila obilo krme, pa tudi jaz sem pridno trgjal travo in jo spravil v vrečo, da bi imela jelena kaj jesti, ko pridemo v pustino, kjer ni nobenih rastlin.

Kmalu nato sem prekoračil reko in krenil ob skalovju proti zalivu. Tu ni bilo tundre in zato sem moral krmiti jelena s travo, ki sem jo imel v vreči. Pot se je vilenja nepréstano med reko in strmi skalami. Hodil sem dolgo, predno sem prišel do odprtega morja. Na zadnjem ovinku reke sem opazil pred seboj dva neznanca, ki sta se počasi pomikala naprej po isti poti. Dohitel sem ju in vprašal, od kod prihajata. Odgovorila sta mi, da prihajata iz Srednjega Kolimska in da sta namenjena na Aljasko. Nato sta me takoj vprašala, je-li sem videl kje mlado ženo z možem. Odgovoril sem, da zadnje dni nisem videl žive duše in vprašal neznanca, kam sta namenjena dotični mož in žena. Neznanka sta mi odgovorila, da potujeta mož in žena po isti poti, po kateri sem prišel jaz. Mlada žena je bila hčerka nekega visjega častnika, njen mož pa polkovnik, uslužben v ženski kaznilnici. Polkovnik se je zaljubil v izgnanko in ker je ni hotel pustiti, ji je pomagal pobegniti in odšel sam z njo. Oba sta hotela pobegniti na Aljasko. Daleč naokrog je bila ravnina pokrita s snegom in ledom, a o zaljubljenima beguncema ni bilo nikjer ne duha ne sluha.

Prepeljal sem se s sanmi čez zaliv, ki je bil takrat pokrit z debelim ledom, in ko sem prišel na drugo stran, sem zagledal pred seboj eskimaško naselbino. Tu sem ostal več dni in dočkal prihoda omenjenih zaljubljenecv. Eskimi so ju prijazno sprejeli in povabili, naj ostaneta pri njih dotlej, dokler ne prispè v zaliv ribiška ladja. Mož in žena sta morala biti

nekoč zelo lepa, toda sedaj sta bila sliki nepopisnega trpljenja. Oboje nista nosila, pa tudi sicer nista imela na sebi skoraj ničesar. Od njunih oblek so ostale samo krpe. Bila sta tako siromašno oblečena, da sem se čudil, da nista med potjo zmrznila. Oba sta imela iz morske trave spletene hlače, noge ovite s starimi krpami, okrog pasu pa drevesno skorjo. Pod to obleko seveda ni bilo o perilu duha ne sluha. Ko sem ju vprašal, kdo jima je naredil to obleko, sta mi pripovedovala, da sta si napravila hlače sama, čunje sta pa dobila v samotnih vaseh. Popisala sta mi svoj beg in vse, kar se je potem zgodilo. Nihče bi ne verjel, ako bi ju ne videl na lastne oči. Oba sta upala, da se ju usmili kakor ribiška ladja, s katero bi mogla pobegniti na ameriško obalo.

V daljni Sibiriji pa popotnik ne naleti samo na begunce in politične kaznjence. Pojavljajo se namreč tudi drugi načini človeške krutosti. O tem sem se prvič prepričal, ko sem prišel v bližino naselbine Vladimira nad Ohotskim morjem. Šel sem počasi po obali in pokal z bičem nad glavami svojih zvestih spremljevalcev — severnih jelenov, veseleč se, da zopet vidim morje, ki je varnejše in dostopnejše kot pot skozi pragozd. Naenkrat je skočil iz skalnate votline črn mož. Čim me je zagledal, se je ustavil in zaklical: Halo! Tudi jaz sem zaklical: halo! in vprašal črnca, kaj hoče. Prosil me je, naj stopim z njim v skalnato votlino. Približal sem se vohodu ter zagledal še štiri može, ki so sedeli pri ognju. Vsi so bili nagi. Vprašal sem črnca, zakaj so v i Adamovem kostumu in kaj počenjajo. Odgovoril mi je, da so moriarji z neke ribiške ladje, ki je lovila v Ohotskem morju kite. Ker so kitolovci zelo grdo ravnali z njimi, so se siromaki uprli in pobegnili. Pri tem je kapetan zaplenil vse njihovo imetje. Ostalo jim je samo to, kar so imeli na sebi, a tega je bilo presneto malo. Kmalu se jim je raztrgala obleka in čevlji, na povratek ni bilo misliti in tako se so morali skriti v skalnato votlino, kjer so v največji beli čakali rešitve. Eskimi so jim prinašali ostanke svoje skromne hrane in tako so se za silo preživljali. Dva sta bila Finca, eden Francez, eden Anglež, črnce pa je bil iz portugalske Afrike. Vsi so hoteli na lahek način obogatiti in zato so vstopili v službo na ribiški ladji. Dal sem jim funt čaja in pol vrečice moka. Več jim pri najboljši volji nisem mogel dati. Objubil sem jim, da opozorim nanje ruske oblasti ter se napotil dalje proti Vladimiru.

Z GLAVNE SKUPŠČINE MEDNARODNE ZVEZE LIGE NARODOV

Na skupščini se je obravnavalo tudi manjšinsko vprašanje. Predsednik skupščine Diehinson je predlagal, da se sprejme resolucija, po kateri so vse države obvezane skrbeti za narodne manjšine in spoštovati njih narodnost. Proti tej resoluciji so nastopili delegati Brazilije, znani Mello Framo, Romunije in seveda Italije. Zlasti ostro italijanski zastopnik minister Giannini, ki je izjavil, da so pač manjšine obsojene na smrt, da je to zakon zgodovine in da se tega ne da prepričati. Ostala skupščina pa ni soglašala z mnenjem teh treh delegatov. Vendar pa je jasno, da se Italija na vse to ne bo ozirala in da se tudi ne ozira, temveč, da je njena trdna namera, da izvede popolno denacionalizacijo našega življa v Italiji. Tako tolmači Italija prijateljski pakt z Jugoslavijo.

Kralj incognito v Zagrebu.
Iz Zagreba poročajo, da je kralj Aleksander prišel v najstrožjem incognito in civilni obleki v Zagreb, kjer se je mudil dve uri, potem pa se z avtomobilom vrnil na Bled.

SPOMIN NA JAPONSKI POTRES

Obletnice strašnega potresa se spominjajo Japonci z molitvami in verskimi ceremonijami. Slika nam predstavlja obrežje reke Sumida, kjer je izgubilo življenje 32.000 oseb.

SILNA EKSPLOZIJA PRI BUDIMPEŠTI

Po trianonski mirovni pogodbi, ki določa tudi razorožitev Madžarske, je smela imeti Madžarska samo eno tvornico za municijo. To si je postavila na dunavskem otoku Csepelu, par kilometrov od Budimpešte. Munijska tvornica kljub temu razviti v eno največjih tovrstnih podjetij v Srednji Evropi. Opremlili so jo tako, da bi jo mogli preko noči razširiti na dvojni obseg in njeno produkcijo celo potrojiti. Tvornica je zato pronos vseh madžarskih in glavno upanje onih šovinistov, ki še vedno računajo na revanžo.

Nekega večera je zadelo munijsko tvornico katastrofa, ki je ena največjih, kar jih pomnijo v Srednji Evropi. Iz dosedaj neznanega vzroka se je vnel smodnik, ki je povzročil strahovito eksplozijo. Okrog 30.000 kg smodnika je zletelo v zrak in v par sekundah je bila v plamenu skoraj polovica ogromne tvornice, ki zaposluje normalno ogromno število 3500 delavcev. Učinek je bil grozljiv. V sosednjih vaseh se je razrusila cela vrsta hiš, mnogo kilometrov naokrog so bile poškodovane strehe, vdrti vrata, pobite ve šipe. Tudi v Budimpešti sami je pošla cela vrsta šip. Prebivalstva v Budimpešti in okolici se je lotila silna panika, ki se je še povečala, ko so se razširile vesti, da je v Csepelu več sto mrtvih. Alarmirane so bile vse požarne brambore iz Budimpešte in okolice, ki pa niso mogle intervenirati, ker je bila strahovita vročina in se je bilo bati, da bodo eksplodirali še nadaljni objekti. Šele drugega dne opoldne se je požar toliko polegel, da so mogli gasilci, ki jih je podprlo vojaštvo, prodreti na otok in rešiti še ostala skladišča smodnika.

Prvotne vesti o velikih človeških žrtvah so se izkazale k sreči za pretirane. Res je več sto ranjenih, a kakor po čudežu ni bil nihče ubit. Ogromna pa je materialna škoda. Že škoda v tovarni sami je velika, še večja v okoliških vaseh, kjer se je radi razstrelbe porušilo mnogo hiš. Par ljudi je od strahu znorelo.

Vzrok katastrofe še ni ugotovljen. Strokovnjaki so mnenja, da se je smodnik vnel sam, čemur je krivo baje slabo vreme. Zopet drugi govore, da je bila katastrofa povzročena po atentatu, in dolže nekateri komuniste, drugi pa celo Čeha. Preiskava se nadaljuje, pri čemur pa je malo verjetnosti, da bi mogla priti do konkretnega rezultata, ker je eksplozija zbrisala vse sledove.

ZVON KARLA HABSBURŠKEGA

Bivši cesar Karl Habsburg Zadnji je že več let mrtev in sniva svoj večni sen v tuji zemlji, kamor se je zatekel potem, ko so mu zvel prestol in prodali krono. Spomina nanj so se otreli vsi narodi bivše monarhije, samo Madžari ga ne morejo pozabiti. Sedaj poročajo iz Tihanyja na Madžarskem, da pripravljajo ondodni legitimisti veliko spominsko svečanost, združeno z legitimističnimi manifestacijami. Kdo je na Madžarskem prepričan legitimist in Habsburgec, pa najbolj kaže sestava prireditvenega odbora, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo madžarski kardinal in knezskof dr. Czernoch, s katerim dela roko v roki tajni svetnik budimpeštanske vlade prof. Szecheny.

Legitimisti nameravajo te dni blagosloviti zvon kralja Karla z napisom: — Molite k Bogu, častite kralja in ljubite domovino! — V zvon je vdelan relief pokojnega Karla Habsburga ter zadnje besede, s katerimi se je poslovil od svojega sina: — Kakor sem jaz žrtvoval svoje življenje, žrtvuj ga tudi ti za blagor tvojih narodov. — Pod temi besedami se nahaja madžarski grb. Zvon je zelo velik, tehta 16 meterskih stotov in se njegovo donenje čuje 25 kilometrov naokrog. Kar seveda še daleko ni zadosti, da bi segal od enega koneca Madžarske do drugega, a kaj šele čez madžarske meje!

ČUDEN SLUČAJ ZAKONOLOMSTVA

Londonski sodni dvor je izrekel te dni čudno sodbo. Lady Cristabel Russel, rojena Hart, ločena soproga hon. Johna Russela, najstarejšega sina in dediča earla of Amphilil je tožila svojega soproga na priznanje legitimnosti svojega štiri in polletnega sina Geoffreya in plačilo alimentacij. — Lord Russel je poročil svojo spodično Cristabel Hart, ki je bila takrat izredna krasotica, pred 6 leti ter se dogovoril z njo, da zakon ne sme biti konsumiran. Faktično je živela originalna zakonska dvojica v lordovi palači v Londonu v ločenih sobah. Ko pa je dobila mlada gospa pred štiri mi leti in pol kljub temu sinčka, se je dal lord Russel od nje ločiti, češ, da je prelomila zakon ter da otrok ni njegov. Lady Russel je vložila civilno tožbo na sodno ugotovljenje legitimnosti sinčka ter tožbo te dni — dobila. Straški senzacionalnega štiri leta trajajočega procesa so narasli dosej, kot poročajo angleški listi, na 50 tisoč funtov šterlingov.

DUH BRATA JOHANESA

Danskim oblastim, osobito policiji, sta delala zadnje čase veliko preglavice spiritist instalater Fog in njegov medij, gospa Andersonova, ki sta zdravila ljudi s pomočjo duhov. V aprilu so ju aretirali in obsodili na občetno denarno globo, toda spiritista sta odločno izjavila, da ne mislita opustiti svojega človekoljubnega delovanja. Obljuba sta držala tako točno, da so ju morali te dni iznova aretirati in odpeljati z mesta Adense, kjer sta ogrožala življenje in zdravje lahkovernih ljudi.

Fog trdi, da govori iz Andersonove duh znamenitega zdravnika, brata Johanesa, ki je živel na Danskem pred dvesto leti. Brat Johanes odnosno njegov duh je lečil nedavno nekega na želodec bolnega moža. Predpisoval je bolniku razna lekarstva dotlej, dokler ni siromak umrl. Obdukcija njegovega trupla je dokazala, da je mož umrl vsled notranjega izkrvavenja. Ta pacijent je padel nekoč z voza in si ranil želodec, ko je hotel poiskati dobrega lečnika ga je posetil Fog in mu povedal, da je duh brata Johanesa poveril lečenju njemu. Neki dami, ki je tudi trpela na želodec, je predpisal duh brata Johanesa zelo čudne pilule. Narejene so bile iz kruha, peteršilja in parafina. S temi pilulami se je bolnica preživljala tri tedne. Ravnala se je točno po navodilih Johanesovega duha. Sirota je s to hrano tako omagala, da je ostala od nje sama kost in koža. Končno so sorodniki poklicali zdravnika, ker so se bali, da spravi Johanesov duh bolnico na oni svet.

Policija se je začela zanimati za ta originalni način lečenja. Preiskava je dognala, da je bila Johanesova praksa zelo razširjena. Johanesov duh je imel celo svoj sanatorij, ki se imenuje "Nada svetlobe". Duh brata Johanesa se veča ni imel od lečenja nobene koristi, pač pa sta imenitno služila medij in njegov trgovski zastopnik Fog. Oba je policija izročila sodišču.

KRADNJA OTROK

Zadnje čase so vzbudila v mnogih odličnih angleških rodbinah veliko razburjenje grozila pisma v katerih neznani zločinci pišejo, da odnesejo in ukradejo njihovo dečo, ako jim ob določenem času starši ne pošljejo visoke odkupnine. Ker je bilo neki rodbini dete res ukradeno, je prišla policija do zaključka, da se je organizirala tudi v Londonu zločinska tolpa, slična onim, ki strahujejo večja ameriška mesta. Ti zločinci zahtevajo čisto po 2000 angleških funtov za ukradeno dete, in roditelji običajno rajši plačajo to visoko odkupnino, kakor da bi pustili svoje dete v roparskih rokah.

V Londonu se pa tudi dogaja, da izgine dete, ne da bi zločinci zahtevali odkupnino. V zapadnem delu Londona je sedela nedavno neka pestunja in se zabavala s pletenjem nogavic. Pred njo je stal voziček z dojenčkom. Mimo je šla lepo oblečena dama, ki se je približala pestunji in sedla na isto klopo. Igrala se je z detetom in spraševala pestunjo, kako ji je ime, odkod je in kako se počuti v službi. Končno jo je prosila, da bi smela peljati njenega varovancea po parku na sprehod. Pestunja je dovolila, a ko se je čez nekaj časa ozrla, ni bilo o dami in detetu ne duha ne sluha. Čez nekaj dni je policija prestrašenim roditeljem vrnila dete, toda brez vozička. Dete je prinesla na policijo neka kuharica, ki je povedala svoje ime in izjavila, da je srečala med potjo v kino neznan damo z otročičkom v naročju. Dama je stopila k nji in jo prosila, naj vzame malčka za hip v naročje, češ, da mora stopiti v bližnje lekarno po steklenico mleka. Kuharica je vzela otroka in čakala pol ure, toda dame ni bilo od nikoder. Končno je odnesla otročička domov ter čakala, da se roditelji oglašijo. Ker se nihče ni oglašil, ga je prinesla sama na

policijo, kateri pa se ni posrečilo, da bi razjasnila ta misteriozni slučaj.

Nekoč je izginil v Londonu na zagoneten način deček, ki se je igral s svojimi tovariši na cesti. Deset let ni bilo o njem nobene vesti. Končno je prišla od angleške misijonarske družbe senzacionalna vest, da je neki indijski svečenik tik pred smrtjo priznal, da je odnesel dečka, ki se je igral v londonski ulici, ker mu je bil zelo všeč. Dečka so pozneje našli. Izkazalo se je, da je živel s svečenikom več let v podzemeljskem skrivališču.

Sličen slučaj se je pripetil v Manchesteru, ker je brez sledu izginil neki deček, z njim pa tudi mož, ki je stanoval v isti hiši. Šele čez dvajset let so našli dečka, ko je bil že odrasel mladenič. Neki katoliški duhovnik v angle-

ški Kolumbiji ga je vrnil roditeljem in izjavil, da je dotični mož na smrtni postelji priznal svojo tatvino in izdal dečkovo skrivališče. Ko se je izgubljeni sin vrnil domov, je pripovedoval roditeljem da je njegov krušni oče ravnal z njim zelo lepo.

Zasul.

Pri novosaški smodnišnici je delavec Karla Katoviča pri kopanju zemlje zasul plast. Pomoč je prišla prekasno in se je nesrečno zadušil.

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER
Trnovska znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.
Slaven že več kot 50 let.
Glejte za trnovsko znamko SIDRO.

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE Sigurno 25% ceneje kot drugod.
REGALJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD. VICTOR NAVINŠEK, 331 GREEVE ST. CONEMAUGH, PA.

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozolja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in vsak posamezni odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozolja in se prepričajte. Naša prva trgovca se je že začela.

WALTER PREDOVICH

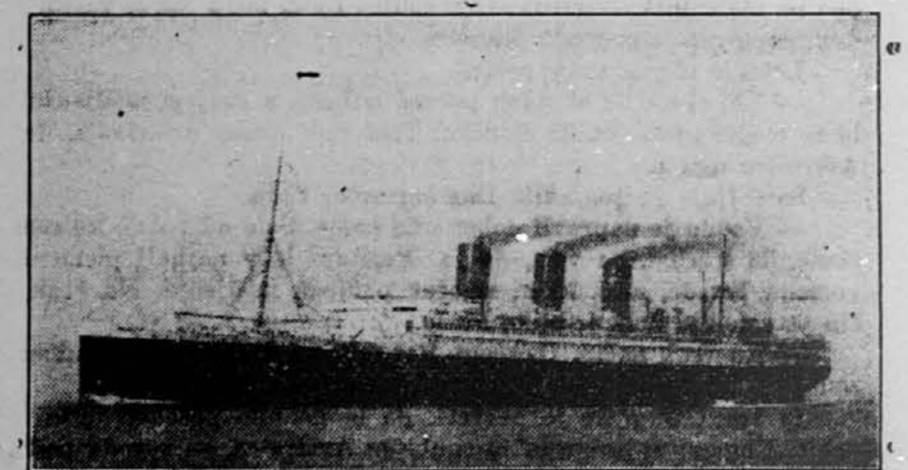
naslednik BAKULICH PREDOVICH CO.
216 California Fruit Bldg., SACRAMENTO, CALIF.

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET

s parnikom

"PARIS"

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA,

dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušenega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimpreje se kdo zglaš, tem boljše kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK

Potniški oddelek.
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Santal Midy
hitro pomaga
TEŽKO ODVAJANJE
Glejte za besedo "Midy".
Čuvajte se ponaredb.
Napredni v vrh lekarnah.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

23

(Nadaljevanje.)

Dosedaj se ni posebno zanimala za to, a sedaj se ji je zdela stvar nenavadno zelo važna. Dagmar se ne sme na noben način zvežati z možem brez poročenja. Kot je bil položaj, je obstajala zanj in njeni hčerki le ena rešitev iz zadrege, namreč da bogato poroči Dagmar in Loto.

Ta misel je elektrizirala gospo Heleno ter oživila njene življenske duhove.

Gospa Helena pa je bila toliko pametna, da ni črhnila zaenkrat niti besedice o tem, kar jo je navdajalo. Poznala je "posebnost" svojih hčerk, kajti na ta način je imenovala odločni značaj Dagmar in Lote ter ni hotela vzbuditi njene "trme" s predčasnimi namigavanji.

Nato je vprašala Dagmar mater, če hoče iti z njo v vrtno dvorano, da pogleda, kako je njen mož na mrtvaškem odru.

Tedaj pa se je stresla gospa Helena in njen obraz je dobil trd, odporen izraz.

— Ne, ne, nočem ga več videti. Preveč mi je prizadel, ker me je pustil brez pomoči v teh strašnih razmerah. Tega mu ne morem oprostiti, — je rekla nervozno.

Sestri sta prebledeli vspricho čustvene surovosti, ki je odsevala iz teh besed. Spogledali sta se, ker sta se sramovali svoje matere. Nista pa hoteli siliti vanjo.

Ko so sedele nato skupaj, je morala Dagmar še enkrat podrobno poročati o njenem pogovoru z Jansenom in pri tem je krepko pognala kal upanja v srečo gospe Helene.

Ko je zaključila Dagmar svoje poročilo, je rekla mati živahno: — To je res ljubeznjivo od gospoda Jansena. Prav imaš, Dagmar, zelo smo mu dolžne hvalo. Upam, da mu ne bo nikdar žal, da nam je pomagal.

Lota je zmajala z glavo. — Ne, mama, ne izgleda kot človek, ki bi mislil danes tako in jutri drugače. Vedno sem že imela dobro mnenje o njem ter se zanimala zanj.

Zamišljeno je zrla gospa Helena na svoji dve hčerki. Razmišljala je o tem, da bi bilo mogoče v najslabšem slučaju pridobiti Loto za to partijo, če bi ne bila Dagmar pripravljena. Na vsak način jo je treba istotako upoštevati.

— Tako, ti si se že zanimala zanj, — je rekla. — O tem nisem jaz ničesar vedela.

Ustnici Lote sta se stresli.

— Namenoma nisem pokazala to nikomur. Vi ste se od prvega početka norčevali iz sina rokodelca in ti celo enkrat rekla: — Če se ga pogleda, duha človeku mizarški lim. — Meni pa je vedno ugajal v svoji ponosni močnatosti in veselilo me je, da ni skušal, kot se je tukaj splošno domnevalo, vrniti se v zaključeni krog, katerega so izprva stvorili proti njemu. Niti najmanjše prilike ni nudil, da bi ga odklonili. Sedaj pa, ko smo v zadregi, je edini človek, ki se je zavzel za nas. To je cel mož. Če vzame našo stvar v svoje roke, potem bo pač v najboljših rokah.

Gospa Helena je bila nekoliko v zadregi.

— Čuj, Dagmar, Lota je vsa navdušena za gospoda Jansena.

— Prav ima, mama. On je obudovanja vreden človek. V splošnem pa me moraš izvzeti iz svoje sodbe, Lota, kajti jaz se nisem nikdar norčevala iz gospoda Jansena.

Lota je objela svojo sestro.

— Ne, ti ne. Ti si sploh preveč odlična v svojem mišljenju, da bi se mogla norčevati iz človeka. Tebi tudi nisem prikrivala, da mi Avstralec ugaja.

Smehljaje je pogledala Dagmar roko Lote.

— Vedno je napravil dober utis name. Šele od tedaj, ko sem se seznanila z njim, pa vem, da je kmetavs le v najbolj plemenitem pomenu besede, mož, ki ni zmoežen podlega mišljenja. Na vsak način pa smo mu dolžni veliko hvalo.

— Na vsak način, Dagmar, Res mi je žal, da ga nisem dosedaj zadostno upoštevala, — je pritrdila gospa Helena.

Iz besed Dagmar je povzela, da bi ne bilo posebno težko pridobiti Dagmar za eventualno snubitev Avstralec, — seveda pod pogojem, da si ne dala preveč resno zmešati glave od barona Korfa.

Če je imela v svojem sreču kakne resne občitke glede Korfa, potem ga ne bo pustila, vspricho svojega značaja. V takem slučaju bo morala v ospredje Lota, kljub svoji mladosti.

S kritičnimi očmi je premerila gospa Helena svojo najmlajšo hčer. V zadnjih par mesecih se je presenetljivo razvila. Ni izgledala kot da je stara šele sedemnajst let.

Tako je poteklo jutro za gospo Heleno v prijetnih sanjah glede bodočnosti. Njen površni duh se je krčevito oprjel novo vzbujenih upanj. Ni hotela misliti na strašno, ki jo je čakalo.

Točno ob dvanajstih je dospel Ralf Jansen v grad. Služabnik, ki ga je prijavil, ga je odpeljal na povelje gospe Helene v salon, v katerem se je nahajala s svojimi hčerkama.

Dame so oblekle žalne obleke, ki so dospole iz mesta in še vedno lepa mati se je nahajala sredi svojih mičnih hčera.

Ko je vstopil Jansen, je Dagmar vstala ter mu šla par korakov nasproti. Zapazila je, da je nekoliko v zadregi ter mu skušala na takten način olajšati položaj. Prijazno mu je ponudila roko.

— Dobrodošli, gospod Jansen. Pripovedovala sem materi in sestri o vaši velikodušni ponudbi. Radi bi se vam zahvalili. Ali vas smem predstaviti?

Priklonil se ji je in iz njegovih oči je sijala sreča, ko je zopet stala pred njim.

Dagmar ga je odvedla k materi in sestri ter ga predstavila.

Gospa Helena mu je prožila svojo roko z ganljivo otožnim smehljajem.

— Žalibog, nam je šele sedaj usojeno seznaniti se z vami, gospod Jansen. Radi bi storili to že poprej. Vidite, da sem zelo ginjena vspricho vaše ljubeznjive ponudbe. Kako naj se vam zahvalim?

Z grješljivo varnostjo mu je prožila roko na tak način, da ni mogel niti malo dvomiti, da mora roko poljubiti. Kljub lahni zadregi pa se je obnašal tako neprisiljeno, da bi noben človek ne zapazil male negotovosti.

Dagmar je veselilo, da se je tako dobro uvedel in ko je vprašaje zrl v njene oči, je čital v njenem pogledu, da se je pravilno obnašal.

Lota mu je istotako podala roko. Stresla pa je njegovo tako odkritosrčno, da ni mogel biti v tem slučaju v dvomu, da je s tem zadostil svoji družabni dolžnosti. Pri tej priliki se je naučil, da mora poljubiti starejši, poročeno ženski roko, dočim ni to šta mestu pri mladih damah.

HENRY FORD IN WILLIAM B. STOUT

Slika nam prikazuje Henry Ford (na levi) in inženirja Williama B. Stouta, ki je napravil načrte za male Fordove aeroplane.

— Upam, milostljiva gospa, da se danes nekoliko boljše počutite in da boste zmogla dati mi potrebno pismo polnomoč, — je rekel Ralf, ko je sedel na stol na povabilo gospe Helene.

Gospa Helena je zapazila pogled, katerega je vrgel Jansen na Dagmar. Kal upanja je takoj zrasla v čedno rastlinico.

— Danes se, hvala Bogu, nekoliko boljše počutim, in za to se moram zahvaliti deloma gotovosti, da smo našli v vas močno, moško varstvo. Misel, da mi ne bo treba več odgovarjati gospodom, ki so me včeraj napadli na tako nezasišlan način, da se hočete vi pogajati z njimi, me je pomirila na čudovit način. Vi veste, kakšen težak udarec nas je zadel in da stojimo usodi nasproti brez moči.

(Dalje prihodnjik.)

Al. Kokej:

Iz arhiva ruske revolucije.

Konec.

Ta manifest se je nemudoma naznanil armadi. V Petrogradu so pozneje generalu Aleksejevu zamerali, ker je dovolil, da se je ta carjev manifest razglasil potem, ko je bil car že odstopil.

Car se je dolgo mudil, nazadnje pa je le odšel s svojim spremstvom na vlak, da bi se odpeljal. Toda delegati, poslani iz Petrograda, niso pustili, da bi se vse spremstvo odpeljalo s carjem. V številu onih, kateri so bili izgnani iz vlada, so bili: minister dvora, grof Frederiks, dvorni komandant Vajšny in admiral Nilov. Carju so to naznanili, a on je zamahnil z roko in rekel: — Njihove zahteve je treba izpolniti, zdaj delajo, kar hočejo.

Po nastopu nove vlade je minila prva perijoda revolucije; zdaj pa je nastopila druga, daljša perijoda: nglobljenje revolucije. Agitacija v vojski se je bolj in bolj širila. Njen voditelj so bili v Petrogradu v svetu delavskih in vojaških deputatov, a nekateri so bili tudi v novi vladi. Delali so na to, da bi iztrebili iz armade vse starorežimski red, predvsem disciplino, ter da bi jo zamenili z "revolucionarno disciplino".

V vseh delih armade so se sestavljali komiteti, ki so vzeli vso oblast v svoje roke. Disciplina se je rušila, uboj oficirjev in generalov so bili na dnevnem redu. — Armada je bila v razsulu.

Petrogradski svet delavskih in vojaških deputatov je poslal celo armadi telegrafično povelje, katero je v korenini izpodkopalo vso disciplino, ker je odpravilo oficirski komandni sestav kot oblast nad vojaki. Pri sestavi tega povelja sta bila udeležena tudi general Potopov in "senator" Sokolov, katerega so vojaki pozneje ubili.

Nova vlada je zanimala udeležbo pri izdaji tega povelja, a ni ga tudi prepovedala. Zato je armada sprejela to povelje kot ukaz vlade in to je bil prvi vzrok popolnega razsula.

Rodzjanko se opravičuje in dokazuje, da tega povelja ni izdala Duma, ne komitet Dume in ne vojni minister Gučkov. Gučkov je bil šele potem imenovan ministrom, ko je bilo to povelje že izdano. Najbrže so zviti boljševiki agitatorji, da bi bilo več uspeha, izdali to povelje kot povelje vlade in vojnega ministra. V noči od 14. na 15. marca je bilo to povelje tiskano v ogromni množini iztisov na ukaz sveta delavskih in vojaških deputatov in je bilo takoj poslano na fronto. Rodzjanku je povedal general Barkovskij, da so njegovi vojaki dobili to povelje v mnogih iztisih iz nemških okopov.

Leta 1918 je v Parizu izšla knjiga "Ruska revolucija". V tej knjigi

piše J. Goldenberg, eden glavnih članov sveta delavskih in vojaških deputatov, takole: — Povelje je bilo potrebno. To ni redakcija Sokolova. To je izraz enoglasne volje sveta delavskih in vojaških deputatov. Ta dan, ko smo napravili revolucijo, smo spoznali, da če mi ne uničimo prejšnje armade, bo armada zadavila revolucijo. Mi nismo kolebali: izbrali smo poslednjo in na ženjalni način smo porabili vsa potrebna sredstva.

Iz službe je bilo odpuščenih okrog sto generalov in višjih oficirjev, ker jim niso zaupali. To je bila huda operacija za časa take vojne. Vsled tega se je nered še pomnožil. Ker je novi minister Gučkov uvidel, da ne more preprečiti razpada armade, se je odločil svoji časti. Njegovo mesto je prevzel Kerenski.

Da bi armada še vendar nekaj ustavljala sovražnika, je nova vlada pošiljala na fronto "vojne komisarje", kateri naj bi vojake zopet navdušili za vojsko. Toda ti komisarji so malo poživili disciplino v armadi. Vojaki so naprej pobijali oficirje, generale in tudi komisarje. Na jugozapadni fronti so ubili kozaki komisarja Lindaja, ki je strogo nastopal in je res hotel napraviti red in generala Hiršfelda pod pretvezo, češ, da je Nemeem prodal svojo pozicijo za 40.000 rubljev.

Kakšni ljudje so lahko postali komisarji, razvidimo lahko iz naslednjega vzgleda. Kerenski je predstavil generalu Brusilovu, ki je bil po Alekseju vrhovni poveljnik armade, nekoga kapetana Kalinina kot komisarja za zapadno fronto.

General Brusilov se je pozdravil z novim komisarjem in ga je vprašal, kje da je začel svojo službo.

— Pri neki konjski bateriji.

— Ste li dolgo služili v njej?

— Malo več kot eno leto.

— A kje ste služili potem?

Komisar je precej dolgo molčal, nazadnje pa je odgovoril: — Nikjer.

Brusilov: — Kako to, nikjer? Kje ste služili, ko ste zapustili baterijo?

— Obdolžen političnega prestopka sem bil v ječi in potem v izgnanstvu.

— A kako, da ste zdaj kapetan?

— Po revoluciji sem se vrnil domov in sem bil imenovan kapetanom.

General Brusilov k temu ni imel kaj pripomniti.

Imamo vzgled, da je Kerenskijeva vlada večkrat bolj ustrezala boljševškemu svetu delavskih in vojaških deputatov kot pa vodstvu armade, ki je delalo in se žrtvovalo za domovino. Naj navedem

en slučaj. Generalu Lukomskemu so prinesli poročilo, da se v vlaku, ki je prišel iz Petrograda na postajo Mogliev, pelje praporščak, kateri je vso pot agitiral in delil boljševške letake in da je namenjen na jugozapadno fronto. — General je telefonično ukazal, da naj se vlak ustavi, praporščak aretira, uvede preiskava in preišče kupej, v katerem se je peljal. Preiskava je potrdila vse, ker mu je bilo naznanjeno. — Aretovani praporščak ni bil nihče drugi kakor Krilenko, poznejši prvi vrhovni in glavni komandant boljševške armade. Pri sebi je imel celo balo samih hujšakajočih letakov. Ko ga je general Lukomskij obiskal, mu je pokazal "mandat" petrogradskega sveta delavskih in vojaških deputatov. General je to naznanil vrhovnemu poveljniku Brusilovu in sklenilo se je, odvzeti Krilenka v štab jugozapadne fronte ter ga nemudoma izročiti sodišču. V Petrograd se je o tem telegrafično poročalo, in sicer radi tega, da bi se opozorilo vlado na pogubno delovanje sveta delavskih in vojaških deputatov. — Rezultat tega telegrama je bil popolnoma nepričakovan. Vojno ministrstvo je zahtevalo, da se Krilenko pošlje v Petrograd. Tam so ga seveda pod vplivom sveta delavskih in vojaških deputatov izpustili brez kazni na svobodo. Iz tega vzgleda je razvidno, da je Kerenskijeva vlada sama sebi tla izpodkopavala, zato ni moglo priti drugače, kakor je prišlo.

Dne 16. julija leta 1917. so se v Petrogradu uprli boljševiki. — Toda kar je večji del petrogradske garnizije ostal vladi zvest, njihov upor ni uspel. V občno zaupanje se je pokazala vlada pri zaduženju tega upora zelo slabo. Ljenu, katerega bi bili lahko aretirali, so pustili, da se je skrtil. Trocega (Bronsteina) so na povelje vlade aretirali, a ga zopet izpustili na svobodo. Nerazumljivo je, da je vlada, ki je bila vendar protiboljševska, tako delala, ker svet delavskih in vojaških deputatov je bil takrat že popolnoma boljševiški.

Tako pa so boljševiki lahko nadaljevali svoje delo. Razsula armade ni bilo več mogoče ustaviti. Da bi se vsaj še nekaj storilo, so mislili na to, da bi zopet upeljali smrtno kazen. V ta namen se je imelo vršiti v glavnem štabu armade zborovanje višjih generalov s Kerenskim, predsednikom vlade. Kerenski se je pripeljal tja iz Petrograda, toda na kolodvoru ga ni sprejel niti Brusilov, niti kak drug višji general. Kerenski je bil jako užaljen in je rekel: — Pri carju bi se ti generali ne smeli tako obnašati, a zdaj si dovoljujejo to, da ignorirajo predsednika vlade. Jaz jim bom že pokazal! — Zborovanje se je vršilo pod predsedstvom generala Brusilova. Govorila sta generala Denikin in Ruski, ki sta očitala vladi, da je sovražna oficirjem. — Denikin je rekel med drugim, da je vlada najbolj kriva razsula armade, ker v svoji popustljivosti dovoljuje agentom in boljševskim agitatorjem, da napadajo korpus oficirjev ter jih predstavljajo kot kake najemnike, oprčnike ter sovražnike vojakov in naroda. General Ruski je rekel, da so se ruski oficirji vedno brigali za vojake ter z njimi delili veselje in žalost v miru in vojni, ravnanje vlade pa bo pogubilo korpus oficirjev. Kerenski je zelo ostro odgovoril, da napadi na vlado niso upravičeni. Razsula armade so v marsičem krivi oficirji, ki sabotirajo sedanji položaj. Pri starem režimu bi se generali ne smeli tako izražati, zdaj pa hočejo diskreditirati oblast. Zborovanje se je končalo, a nič konkretnega se ni sklenilo. Predsednik vlade se je s spremstvom še isti dan odpeljal v Petrograd. Drugi dan je poslal od tam telegram, da je odstavljen general Brusilov in na njegovo mesto je imenovan vrhovni poveljnik general Kornilov. Smrtno kazen so sicer zopet upeljali, toda to ni zadržalo razsula armade. Boljševiki so delali z vso močjo, in meseca novembra je njihova setev dozorela. Dne 7. novembra je oddelek boljševških mornarjev zasedel telegrafsko agencuro, državno banko in mornariško ministrstvo dne 17. novem-

Kretanje parnikov - Shipping News

4. septembra: France, Havre; Homeric, Cherbourg; Bremen.

7. septembra: Reliance, Cherbourg, Hamburg.

8. septembra: Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

9. septembra: Stuttgart, Cherbourg; Bremen; Republic, Cherbourg; Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.

11. septembra: PARIS, III. SKUPNI IZLET: — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.

15. septembra: Aquitania, Cherbourg.

16. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

18. septembra: Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg; Bremen.

21. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg.

22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

23. septembra: Thüringia, Cherbourg, Hamburg.

25. septembra: France, Havre.

28. septembra: München, Bremen.

29. septembra: Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.

30. septembra: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

French Line

Constantly Sailing Transatlantic from COVENTRY to COVENRY

SAMO ŠEST DNI PREKO Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

PARIS 11. SEPTEMBRA - 2. OKTOBRA

FRANCE 25. sept. — 16. okt.
HAVRE — PARIŠKI PRISTANIŠČE

Kabina tretjega razreda z umivaalniki in tekočo vodo za \$ 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

V JUGOSLAVIJO

Nizke cene za tja in nazaj v tretjem razredu

Do Zagreba in nazaj: \$198. do \$310.

V Beograd in nazaj: \$198.50 do \$210.50

Veliki parniki za vas, — vključno Majestic "največji parnik na svetu", Olympic, Homeric, Belgeland, Lapland, Penland (prej Pittsburgh), Zealand, Arabic, itd.

Vi lahko obiščete domovino ter se vrnete v Združeno državo s ameriškim vladnim dovoljenjem. Vprašajte pooblaščenega agente ali

WHITE STAR LINE RED STAR LINE

1 BROADWAY NEW YORK

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu grede na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravištvo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je pounčen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, najboljša pojasnila in priporočila, nite.

Tudi nedržavljan zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem lu to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselidskega komisarja.

Glasm odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posleec osebno, bodisi v najbližnji naseljski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 670 priselencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem starše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washingtonu.

Predno podvzamete kak korak, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST., NEW YORK

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V SDR. DRŽAVAH.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".